

EULER HERMES

Letos bude lépe, zkrachuje 1120 firem

V Česku bude v roce 2008 podnikat nejméně subjektů za posledních deset let

Světznámý výrobce litinových kuchyňských mlýnků s více než stoletou tradicí, rodinná firma J. Porkert z České republiky, loni zkrachovala. Na kolena ji srazila čínská konkurence. Letos se k ní přidá dalších 1120 českých podniků. Uvádí to studie úvěrové pojišťovny Euler Hermes s názvem *Insolvency Outlook 2008*. Materiál navíc tvrdí, že letos bude v Česku vůbec nejméně firem za posledních deset let, které se dostanou do platební neschopnosti. V roce 2000 přitom znamenal Český statistický úřad rekordní počet 2491 úpadků firem. V následujících letech se už počet českých bankrotů pravidelně snižoval. Důvod? Dlouhé období silného ekonomického růstu, vysvětluje materiál Euler Hermes.

Odborníci se s tak nízkým odhadem počtu tuzemských bankrotů ztotožňují. „S takovou prognózou bych souhlasil, nacházíme se ve stabilizované fázi ekonomiky. Po patnácti letech můžeme říct, že naše hospodářství už funguje v zavedených kolejích. Firmy, které neměly šance na přežití, již z velké části skončily. Ani nově vznikající subjekty většinou nezakládají lidé bez zkušenosti s podnikáním. Českým firmám se jinými slovy daří a platební neschopnost skutečně může patřit k nejnižším v poslední dekádě,“ konstatoval prezident Hospodářské komory Jaromír Drábek.

Marek Hatlapatka, analytik společnosti Cyrrus, se domnívá, že kromě ekonomického růstu přispěje k nižší frekvenci bankrotů i snížení daně

z příjmů právnických osob a některé další změny zákonů zjednodušující podnikání. „Na druhé straně podniky čelí novým výzvám, jako je relativně nízká míra nezaměstnanosti spolu s letošní vysokou inflací. To bude tlačit na růst osobních nákladů, rostou ceny energií, koruna rekordně posiluje, ekonomika letos zřejmě zpomalí růst pod pět procent,“ vyjmenoval Hatlapatka možné komplikace. „Důležité ovšem je, že většina negativních faktorů je zřejmě jen přechodná, a naprostá většina podniků si tak s nimi poradí. Až kdyby tyto faktory přetrvávaly více let po sobě, poté bychom se zřejmě dočkali opětovného nárůstu insolventních podniků,“ doplnil.

JINÝ ZÁKON, JINÝ BANKROT

V Česku je registrováno 2,5 milionu podnikatelských subjektů, tedy nejrůznějších firem, živnostníků či družstev. Citovaná studie vychází z největší databáze firem na světě, kterou vlastní a spravuje právě společnost Euler Hermes a jež je určena především pro jejich pojištěné klienty. Čítá zhruba čtyřicet milionů subjektů. Kromě Česka materiál podrobně mapuje situaci ve dvaařiceti zemích světa. Vypočítává například závislost růstu HDP na počtu bankrotů v zemi. Pokles růstu ekonomiky o jeden procentní bod znamená nárůst počtu insolventů v rozmezí pěti až devíti procent, vysvětluje materiál.

Expert z Euler Hermesu rovněž upozorňuje, že nelze přímo srovnávat počet insolventů v jednotlivých státech. Každá země má totiž jiné zákony a právě legislativa má vedle výkonnosti ekonomiky na počet zbankrotovaných firem obrovský vliv. Příkladem může být třeba Itálie a Španělsko. Tamní růst ekonomiky není nijak závratný a výhledově by v obou zemích měl letos poklesnout. Jenže oba státy mají, pokud jde o insolventy firem, velice měkké zákony. A právě to je důvod, proč drží oba regiony nejnižší počty insolventních podniků vzhledem k celkovému počtu firem v zemi. V Itálii se z celkem pěti milionů ekonomických subjektů loni do insolvence dostalo 5,5 tisíce a letos by to mělo být o patnáct set víc. Ve Španělsku

se z 3,3 milionu insolvence loni týkala jen necelých devíti stovek a letos čeká Euler Hermes podobné číslo.

Relativně dobrou kondici italských a španělských firem dokazuje i míra insolvence. To je hodnota, která poměřuje počet bankrotů vzhledem k celkovému registrovanému počtu ekonomických subjektů v dané zemi. Jak Španělsko, tak Itálie mají tuto hodnotu blízkou nule.

Nejvyšší mírou insolvence se mohou „pochlubit“ Rakousko, ale také Německo, kde loni zbankrotovalo 28,5 tisíce firem. Největší část přitom tvořily firmy, které se zabývaly realitním trhem. Letos by číslo mělo být podle odhadů podobné, takže se Německo daří mírnit masivní nárůst bankrotů z let 2002 až 2005.

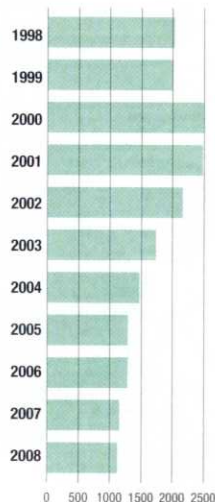
SLOVENSKÝ TYGR A MAĎARSKÁ VÝLUČNOST

Závislost na legislativě potvrzuje také sousední Slovensko. Tam se totiž v roce 2005 zvedl počet insolventních firem o 66 procent, a to právě z důvodu přitvrzení zákonů. V současnosti už je na tom ale Slovensko mnohem lépe. Poté, co loni klesl počet firemních bankrotů o padesát procent, by letos toto číslo mělo podle odhadů spadnout o dalších osmařicet procent na pouhých pět set firem z více než půl milionu registrovaných subjektů. Není divu. Tamní hospodářství jede před přijetím eura na plný plyn. Nejnovější statistická data tvrdí, že slovenský HDP očištěný od vlivu očekávání vyšších daní dosáhl téměř deseti procent. Euler Hermes má ale další vysvětlení. Za radikální pokles prý může také nový zákon upravující bankrot.

Vynikající výsledky má rovněž Polsko. Slušný růst hrubého domácího produktu, silná spotřeba domácností a rostoucí investice do regionu se postaraly o to, že loni zbankrotovalo jen 415 firem, tedy o třicet procent méně než v roce 2006. Letos by to mělo být ještě o něco méně.

Z regionu východní Evropy drží jednoznačný prim Maďarsko, kde by podle studie mělo letos zbankrotovat 13,6 tisíce firem. Maďarsko má přitom ve srovnání s Českem zhruba o polovinu méně registrovaných ekonomických subjektů. O vý-

POČET INSOLVENTNÍCH FIREM V ČESKU

INZERCE

ZELENE MĚSTO
www.zelene-mesto.cz

Prodej
II. fáze
zahájen

Nečekejte další měsíc na novou lokalitu

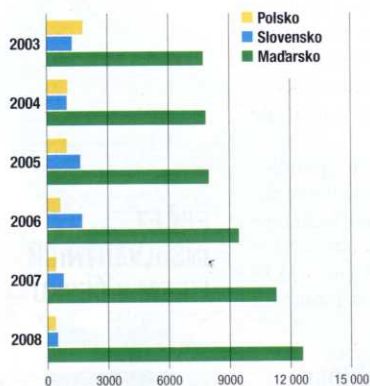
Moderní bydlení uprostřed 6ti hektarového parku.
15 minut od Václavského náměstí.
K nastěhování v létě 2009.

LIGHTHOUSE
GROUP

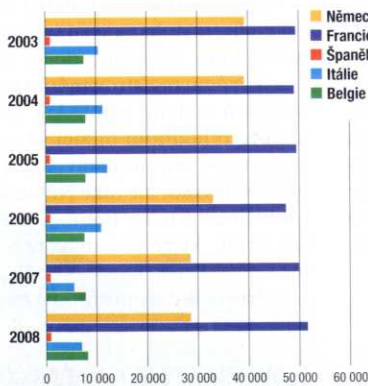
Klientské centrum Lighthouse Group | Jankovcova 1566/2b, Praha 7 | tel.: 234 379 222 | info@zelene-mesto.cz

POČET INSOLVENTNÍCH FIREM

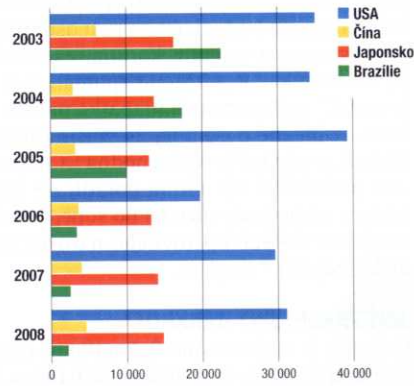
VÝCHODNÍ EVROPA

ZÁPADNÍ EVROPA

SVĚT

Pramen: Euler Hermes

lučnost země v tomto směru se postaral fakt, že tamní růst ekonomiky je ze zemí visehradské čtyřky suverénně nejnižší, v posledním kvartálu 2007 dosáhl jen 0,8 procenta. Analytici zdůrazňují i vliv vysokého rozpočtového deficitu, inflace, vysokých a především nestabilních úrokových sazeb. Maďarsko má totiž dlouhodobě nejvyšší úroky v celé unii. Firmy v zemi to tak zdeformovalo, že si už téměř vůbec neberou půjčky ve forintech, ale v drtivé většině v eurech a u švýcarských bank. „Politická nestabilita a problémy s deficitem vedou k nestandardním postupům v daňové oblasti, například uvalování speciálních daní, a to se nesporně odráží v několikaletém nárůstu insolventních podniků v Maďarsku. Jasně se zde ukazuje, že nejhorším podnikatelským prostředím je prostředí nestability a neschopnosti předvídat budoucí vývoj,“ zhodnotil situaci Hatlapatka.

Při hodnocení vlivu úrokových sazeb jsou ale někteří ekonomové opatrní. „Vysoké sazby sice také mohou přispívat k platebním neschopnostem, rozhodně však nejsou v podnikovém sektoru primárním důvodem,“ zdůraznila šéfká analyticky společnosti Next Finance Markéta Šichtařová.

Většina zbankrotovaných podniků především v Evropě je malé a střední velikosti. Podle analytika Raiffeisenbank Aleše Michla se na tom mohly podepsat i samy banky, které v důsledku hypoteční krize zpřísnilly půjčování peněz. Speciální kapitolou jsou pak firmy, které exportují, i těch totiž nebyl mezi bankrotujícími zanedbatelný počet. Exportéři se museli podle Michla vyrovnat se třemi „smrtícími“ okolnostmi. Jde o drahé komodity, zpomalení eurozóny a posilující korunu. „To jsou faktory, které za posledních několik let firmy neznaly. Vždy vyčníval jeden faktor, ale nyní se musejí prát se všemi třemi najednou,“ vysvětlil Michl.

AMERIKA BRZDÍ

Zajímavá je situace ve Spojených státech amerických. V roce 2006 se mohli Američané pochlubit historicky nejnižším počtem bankrotů – celkem jich bylo 19,7 tisíce. Loňská hypoteční krize ale s tímto číslem významně zamávala a vystřelila ho na 29,6 tisíce. Letos by růst měl být o něco pomalejší. Euler Hermes odhaduje americké bankrotů na 31,1 tisíce případů. Ekonomický růst USA by měl oslabit na 1,5 procenta, a to s rizikem další recese, odhaduje studie. I tak si ale Amerika vzhledem k počtu firem, které v zemi fungují, udržuje nízkou míru insolvence, stejně jako Čína a Indie, motory asijského kontinentu. Čínská ekonomika loni rostla tempem 11,4 procenta, tedy nejrychleji za posledních třináct let. Míra insolvence se blíží nule.

Autoři studie ale zdůrazňují i to, že ani vysoký ekonomický růst není receptem proti bankrotům. A zmiňují to právě v souvislosti s Čínou, která v současné době bojuje s vysokou inflací. „Je třeba si uvědomit, že za několik let může takový růst nakonec zvýšit počet insolventů,“ konstatoval jeden z autorů studie Nicolas Delzant.

PETRA HORČICOVÁ (petra.horcicova@euro.cz)

Podniky čelí novým výzvam: relativně nízké míře nezaměstnanosti spolu s vysokou inflací

ILUSTRACE: RICO